

Nominerte til Årets kritikk 2021/2022

Pressemelding 19.5.2022

Tre tekster er nominert til årets beste kritiske tekst innenfor feltet teater, musikk eller dans. Vinneren blir annonsert under Festspillene i Bergen torsdag 26. mai, og får et reisestipend på 15 000 kroner.

Norsk kritikerlag, Festspillene i Bergen (FiB) og Norsk teater- og orkesterforening (NTO) samarbeider om Årets kritikk, en kåring av årets beste kritiske tekst eller radiomanus om utøvende kunstuttrykk.

Sesongen 2021/2022 har vært preget av både pandemi og streik, som har gjort at mange konserter og forestillinger ble avlyst over hele landet. Likevel har det kommet inn mange bidrag til Årets kritikk.

– Tekstene som har kommet inn er veldig ulike, og viser at det er et stort mangfold i kritikken i Norge. Men vi skulle gjerne fått inn flere kritikker av levende musikkopplevelser, sier juryleder Mariken Lauvstad.

Nominasjonslisten innbefatter én ukeavis, én dagsavis og ett tidsskrift. En av de nominerte tekstene handler om ytringsfrihetsdebatten sett gjennom Per Inge Torkelsens begravelse, en annen er en kritikk av *Våstadius Eana* som ble vist under Nordlysfestivalen i Harstad. Den tredje kritikken er en anmeldelse av Folketeatrets oppsetning av *Reisen til julestjernen*.

– Alle de tre tekstene har et bevisst forhold til sin egen samtid. Kritikken trekker linjer mellom forestillingene og den kulturelle og politiske debatten, sier Lauvstad.

Prisen skal deles ut etter et debattmøte på Kulturhuset i Bergen, som blir arrangert av Festspillene i Bergen og Kritikerlaget. Debattmøtet har tittelen: «Mangfold på scenen, hvitt i salen», og tar opp hva det gjør med kritikken at kritikerne er relativt homogene.

– Jeg tror vi er i en brytningstid innenfor kritikken, der nettopp manglende mangfold har blitt hyppig diskutert i ulike fora. Mange av de innsendte bidragene har en høy grad av mangfoldsbevissthet, sier Mariken Lauvstad.

Det betyr imidlertid ikke at tekstene har vært enstemmige eller temperaturløse.

– Tekstene har hatt et bredt tilfang av perspektiver. Også vi i juryen har hatt friske diskusjoner, sier Lauvstad.

De tre nominerte er:

Elise Dybvig: «Begravelse! Helvede, så stiligt!», publisert i Morgenbladet 9.7.2021
<https://www.morgenbladet.no/aktuelt/2021/07/09/begravelse-helvede-sa-stiligt/>

En original, intelligent og særpreget tekst med en unik inngang til ytringsfrihetsdebatten som preget scenekunstheltet et stykke inn i 2021. Dybvig tar leseren med i Per Inge Torkelsens

begravelse og binder sin opplevelse av begravelsen sammen med faglig og filosofisk drøfting av humor, ytringsfrihet og kunstnerisk frihet. Med respekt, humoristisk brodd og et overskuddspreget språk hever skribenten seg over debattens skyttergraver og klarer på upretensiøst vis å sette fingeren på noe av det ytringsfrihet dypest sett handler om.

Aslak Heika Hætta Bjørn: «Svaret er land», publisert på [scenekunst.no](https://www.scenekunst.no) 4.2.2022
<https://www.scenekunst.no/sak/svaret-er-land/>

«Svaret er land» er en utvidende kritikk som åpner opp den sjangeroverskridende forestillingen *Vástadus Eana* for lesere uten samisk tilknytning eller særlig kjennskap til samisk kultur. Her kontekstualiseres verket på en måte som gir leseren økt innsikt i forestillingens ulike virkemidler og bedre forståelse for det politiske bakteppet - utfordringene i de samiske områdene i dag. Med et billedrikt og presist språk bringer Hætta Bjørn oss nær ikke bare reindriften og vidda, men også selve forestillingens særpregede og sjangeroverskridende uttrykk.

Hedda Fredly: «Ulidelig julehvitt», publisert i Dagbladet 10.11.2021
<https://www.dagbladet.no/kultur/ulidelig-julehvitt/74606368>

Med skarpe argumenter og spisset penn tar denne kritikken et kraftig oppgjør med det "safe" og kommersielt motiverte juleteatermaskineriet for barn. Med et kompetent blikk, mangfoldsbevissthet og barnet i fokus inkorporerer skribenten både institusjonskritikk og rettighetsproblematikk i anmeldelsen. Det er sjelden anmeldelser av scenekunst for barn/familieforestillinger når en slik temperatur, men det er både riktig og viktig at det i blant skjer på vegne av en særdeles viktig gruppe kulturkonsumenter.

Juryen er utpekt av arbeidsutvalget i Kritikerlagets seksjon for teater, musikk og dans, med ett medlem foreslått av Festspillene i Bergen, og ett medlem foreslått av NTO. Juryen har lest kritikker publisert i norskspråklige, redigerte medier i perioden 2. mai 2021 til 25. april 2022.

Juryen har bestått av:

Mariken Lauvstad (juryleder), scenekunstkritiker i Morgenbladet
Grace Tabea Tenga, scenekunstkritiker i Klassekampen og utøvende danser.
Knut Ove Arntzen, kritiker og professor i teatervitenskap, utnevnt av Festspillene i Bergen
Valborg Frøysnes, skuespiller, skribent og teatersjef ved Kilden teater, utnevnt av NTO
Hilde Halvorsrød, musikkritiker, fjorårets vinner.

For mer informasjon, kontakt Mariken Lauvstad, leder for juryen:
93832855 / marikenlauvstad@gmail.com